

Saman tí standið

Kreppan ávirkar alt samfelagið og orðaskiftið er hart á øllum stigum um orsökir, skyld, ábyrgd og ikki minst um tann heilivág, sum skal til fyrri at venda tí óndu ringrásini. Hetta vil so vera og hetta er sjálvsagt bæði rætt og rimuligt í einum fólkaræðiligum samfelag. Tað verður ein eisini dugliga borad í fortíðini og rópini um hevnd yvir tey, ið hava ábyrgdina av kreppuni hardnað. Nøkur taka lut í orðaskiftinum í tí allra størsta álvara - væl verði teimum fyrri tað. Onnur gera sær opinlyst dælt av kreppuni og royna at gera sær ein politiskan plattform við at jagstra syndabukkar, rópa um hevnd og borðreiða við luttum og einføldum loysnum. Avisir fjølmiðlar stilla við størstu vælvid mikrofón og skerm til taks fyrri allar partar, seriosar sum óseriosar. Politiskir ørvitisfiskar hava jóladagar. Tað vil so vera - í fólkaræðiligum samfelag eigur frælsi at vera fyrri Loka eins og fyrri Tóra.

Vit hava einki imóti tí sjálvstøku-marknaði, ið fjølmiðlarnir eru vörðir til í sambandi við tað orðaskifti, ið fer fram um kreppuna, men vit fara tó at mæla til, at vit øll nú summa okkum eitt sindur og í felag royna at finna gongulagið. Í øllum tí hurlivasa av slutri, vrevli, lygnum, illgitingum og útspilling, sum partar av donsku pressuni borðreiða við, mugu vit royna at halda høvdið kalt og ikki uttan vleiðar gódtaka alt hetta slutur og sleig. Vit eiga ikki at

gloyma, at nógv av hesum slutri og sleigi stavar frá ávisum fólkom her í Føroyum, ið av øllum alvi royna at gera sær dælt av kreppuni. Eru tey nevnd, so eru tey kend!

Í hesum sambandi fara vit at harmast um, at Sjónvarp Føroya umtalar Weekendavisen sum eitt seriest blað og leggur áskoðan blaðstjórans til grund fyrri meginpartinum av samrøðu við lögmann. Øll, sum lesa donsk blað vita, at Weekendavisen er ikki eitt seriest blað. Er nakar í iva, eigur viðkomandi at lesa frásøgn blaðsins úr Føroyum seinasta sunnudag. Soleiðis ber eitt seriest blað seg ikki at! At seta Føroya lögmann at kommentera Weekendavisen í sjálvari lagnustund Føroya er ikki seriosur journalistikkur.

Hetta kann tykjast av litlum týðningi, men er tað ikki, tí politiska og búskaparliga orðaskiftið í Føroyum alt meira verður stýrt av tí sensatiónshungrandi partinum av donsku pressuni. Hetta er stórt spell, tí nógv skilgott, positivt og umhugsingarvert er eisini komið fram í donskum fjølmiðlum. Vit áttu heldur at lagt okkum okkurt av hesum positiva og umhugsingarverda í geyma og skifti orð um tað. Vit hava lagt til merkis, at danskir politikarar í donskum fjølmiðlum hava mælt føroyingum til at standa saman, at vera solidariskar og at royna at loysa trupulleikarnar í sátt og semju í felag. Seriosir danskir politikarar skilja heilt einfalt ikki, at orðaskiftið í Føroyum bert gongur uppá skyld, hevnd og revsing. Teir undir-

ast á, at syndabukkajagstran hevur eins stóran áhuga í fjølmiðlunum og royndir at finna gongdar leiðir úr neyðini. Vit mugu viðganga, at hetta tíværri er alt ov sátt. Úrslitið er, at okkara politikarar fáa litlan arbeiðsfrið, at uppskot og hugskot fáa ikki tíð at búast, at hesi mongu og meira ella minni góðu hugskot ikki fáa ta gjøllu og breiðu viðgerð, tey áttu at fingið.

Vit mæla sjálvsagt ikki til censur, men nú áttu vit fyrri eina stutta tíð øll at givið politikarunum tíð og umstøður at koma við haldgóðum loysnum. Politikararnir mugu sleppa at arbeiða, uttan alla tíðina at skula lita aftur um bak og fram til val. Mæla kann ikki føra torførasta samráðingar í Føroya søgu og samstundis gera upp við fortíðina. Hetta er tað, partar av donsku og føroysku fjølmiðlunum krevja, og hetta er at krevja tað ómøguliga. Í staðin fyrri bara at krevja tað ómøguliga av lögmanni og landsstýri, átti pressan at vist á tey fáu, men veruligu ljóspunkt í búskaparligu støðuni. Hetta er sum at klandrast um malingina, meðan húsin brenna. Er neyðugt við eini uppgerð við fortíðina, ja, so taka vit hesa uppgerð og so skal hon fevna um allar partar, men tað er einki minni enn ein ólukka, at gera henda spurning til aðalspurning í tí samráðingarstöðu, vit standa í just nú. Fjølmiðlarnir áttu í hvussu so er eisini at sagt lurtaum, hyggjarum og lesarum frá, at bæði danskir og føroyskir serfrøðingar vísa á, at enn er vendandi, at tað enn ber til at koma burtur úr neyðini, at hóast alt

tykist svart, so er ljós fyrri framman. Henda síðan av allari støðuni er púra tagd burtur. Peter Andersen royndi fleiri ferðir at venda orðaskiftinum inn á henda bógvin, men hann talaði fyrri deyvum oyrum. Katastrofan er nógv meira spennandi hjá sensatiónspressu enn bjarging!

Seriosir danskir politikarar mæla okkum til at gevast við at klandrast og heldur royna at loysa trupulleikarnar í felag. Hesum ráðum eiga vit øll at fylgja, nú lögmaður fer á mest avgerandi fund í Føroya nýggjari søgu. Hvussu nógv lættari hevði setningur hennara ikki verið, um hon hevði eitt tolugila sameint fólk aftan fyrri seg. Men tað hevur hon tíverri ikki. Saman at standa var ei okkum givið, kvøður skaldið. Her eru ov nógv, sum ikki orka at standa imóti freistingini at gera sær politiskt dælt av neyðini. Tað er teirra skomm og teirra ábyrgd. Vón okkara skal vera, at hesir ábyrgdarloysingar hóas talt eru í minniluta og vit kenna okkum sannførd um, at meginparturin av Føroya fólki ynskir lögmanni okkara og føroysku sendinevndini alt gott á tí, ið man fara at verða hardasta og torførasta samráðingarferð, føroyingar nakrantíð hava gjørt. Vit vóna og vænta, at lögmaður og samráðingarnævndin koma aftur við einum úrsliti, ið ikki bert loysir teir mest átroðkandi búskaparligu trupulleikarnar her og nú, men eisini ber í sær eina loysn, ið heldur framyvir. Saman tí standið!

Annað ljóð?

Leiðarin hjá tykkum 8. oktober hevur hesa yvirskrift. Tann, ið skrivur, onkur, ið kallar seg «vit her á blaðnum» er harmur um, at hann hevur stuðlað saneringssætlanini og ikki minst tí landsstýrismáðurin í fiski-ídnadarmálum ferð eftir ferð hevur víssað almennigum um, at meginparturin av flakavirkjunum fór at lata upp aftur. Níggju virki er ikki tað vit skilja við meginpartum.

Eg skal líka rættleidda henda góða «vit her á blaðnum» um, at formaður javnaðarflokksins og undirritaði hava alla tíðina framfært, at aftan á saneringssætlanina so verður eitt tvey-cifrad tal av flakavirkjum opið. Um hesin góði «vit» fer út um bogaðamar í

Havn og hyggur, so vil hann siggja, at runt um í landinum eru í luttuni 12 virki opin. Hetta er so tað, sum varð sagt.

Harafturat havi eg alla tíðina framfært, at vit mugu ongantíð acceptera, at hini 10 standa still og gera onki, og vit eiga at hava sum málsetning, at øll virkini í fiski-ídnadum í vera opin. Hetta gerst bert um vit fáa meiri rávøru, ella um vit byrja at fáa meiri serframléiðslur. Hetta málið mugu vit so royna at arbeiða fram imóti. Annars skal mín viðmerking vera til blaðið, at tit mugu vera greiðir yvir, at javnaðarflokkurin er í landsstýrinum, og í landsstýrinum er tað neyðugt at taka avgerðir og vera fyrri tungum og velja loysnir. Í

landsstýrinum ber ikki til at sita og grenja og vera imóti, tað vildi verið so lætt, men uppgávan hjá einum landsstýri er at fáa ting at virka, at broyta samfelagið tann betra vegin. Tað ringasta, sum eitt landsstýri kann gera, og serstakliga sum tíðirnar eru nú, er at sita stilt og ongur avgerðir taka. Eg havi gingið inn fyrri saneringssætlanini, eg havi gingið inn fyrri umskipan av fiski-ídnadum og eg má siga, at eg dugi at siggja, at tað kunnu vera stórir møguleikar í hesari umskipanini, um rætt verður borið at og nevndin sýnir gott handalag. Ger hon ikki tað, dugi eg eisini at siggja, at tað kann verða ein vanlukka fyrri landið. Eg vóni, at teir hepnastu í sínum arbeiði

gera eitt gott arbeiði fyrri land og fólk og at «vit á blaðnum» kann geva eitt ískoyti við at koma við einum ella øðrum góðum uppskoti um, hvussu tey 10 virkini, sum standa still, skulu nýtast til eina ella aðra framleiðslu. Øll konstruktiv uppskot eru vælkomín.

Virdingarmest

Thomas Arabo

Ting kunna hvørt annað

Samstarvið millum danska fólkatíngið og Føroya Løgting verður nú økt.

Mikudagin skrivaðu Henning Rasmussen, fólkatíngsformaður, og Lasse Klein, lögtingsformaður undir uppskoti til samstarvssavtali millum teir báðar tingformansskapir. Uppskotið til samstarvssavtali verður nú lagt fyrri tingini bæði.

Sætlanin er at tingini skulu kunna hvørt annað. Tingformennirnir eru samdir um, at tingini

ikkj bara skulu siga hvørjum øðrum, hvat hendir í sjálvnum tingum, men eisini í spurningum, sum viðvíkja tingunum og tingarbeiðinum. Upp á tann máttan koma tinglimir betur at kennast, og teir koma eisini betur st kenna landið hjá hvørjum øðrum.

Tingformennirnir báðir mæla til at seta eina nevnd við einum limi úr hvørjum tingformansskapi og teimum báðum føroyskum fólkatínglimunum.